צג: השוכר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא

ובא זאב וטרף. כשעת משלחת זאבים ור' יהודה היא דאמר זאב אחד אונס: **אי** הכי אמאי **פטור** תחילתו בפשיעה וסופו באונס הוא. וא"ת נלכיי נמי דמוקי לה בעידנא דעיילי אינשי מי נימא והא מ"מ אם היה יכול להציל מיב אלמא מחילתו בפשיעה הוא וי"ל דלא משיב ליה פשיעה אלא גניבה ואבידה ויש ללמוד מכאן דמחילתו בכעין גניבה ואבידה וסופו באונס דפטור ומהא דאמר רב בהמפקיד (לעיל דף לו. ושם) אפי' שומר שכר שמסר לשומר חנם פטור לפי שמסר לכן דעת אין ראיה דאפילו סבר רב מחילתו בכעין גניבה ואבידה וסופו באונס חייב אפילו הכי פטור דאין לנו לומר שודאי שומר חנם לא ישמור מגניבה ואבידה רק מפשיעה והוה ליה מחילתו בכעין גניבה ואבידה אלא סתם כן דעת רגיל לשמור הרבה אפילו מדברים שאינו חייב ושמא אפילו מסרו לשומר חנם ופטריה מפשיעה פטור דלא משיב מחילתו בפשיעה בהכי: **איבעי** ליה לעבורי חדא חדא.

נראה דלא משיב לה פשיעה מהאי טעמא אלא כעין גניבה ואבידה וממייב מטעמא דאמרתא דהכי יהבי לך אגרא דמינטר נטירותא יתירתא כרב חסדא ורבה בר רב הונא בר רב הונא מדמייתי לה הכא ואתי שפיר דקאמר כמאן כבר נוחו קמאי שרגו לפטור מדרבה דאם לא כן אמאי נוחו דמילתא דפשיעה הוא שהן חייבים דאפילו שומר חנם חייב וסבר רב פפא דהכא כרבא דפרק הכונס (נ"ק דף נח.) דאמר משום דאינעי לך לעבורי חדא חדא נאו פשיעה היא ולא כרב כהנא דאמר התם דהוי פשיעה גבי נפלה לגיהנם: **אמר** רבה התם גברי דפרמוסקי הוו. אפילו גרים רבא אחי שפיר אע"ג דרבא מוקי בהגחל קמא (שם דף קח:) מילתא דרב הונא בר אבין שקדם ונשבע אבל היכא דלא נשבע אפילו שומר חנם עושה עמו דין ואינו נשבע הכא לדברי השואל משיב ואיה לא סבירא ליה: **דאי** רמא קלא הוו [אתו] מצלין ליה. והשתא אפילו לא הוכר הגנב הוה חייב דין דפשע ולא נקט גמרא הוכר הגנב אלא משום התלמידים שהיו סבורים דמשום דהוכר הגנב חייביה:

סיגפה ומתה אינו אונס. תימה דפשיעה דפשיעה גמורה הוא וי"ל דקמ"ל דאפילו יש לתלות ולומר שמתה גם בשביל דבר אחר אפילו הכי חייב דלא היה לו לסגפה: אימא

הא נטר כדנטרי אינשי אמר ליה אביי אלא מעתה על למתא בעידנא דעיילי אינשי הכי נמי דפטור אמר ליה אין גנא פורתא בעידנא דגנו אינשי הכי נמי דפטור א"ל אין איתיביה אלו הם אונסין ששומר שכר פטור עליהן כגון [1]ותפל שבא ותקחם ואת הנערים הכו לפי חרב אמר ליה התם בחזני מתא איתיביה עד מתי שומר שכר חייב לשמור עד כדי [2]הייתי ביום אכלני חורב וקרח בלילה א"ל התם נמי בחזני מתא אמר ליה אטו יעקב אבינו חזן מתא הוה דאמר ליה ללבן נטרי לך נטירותא יתירתא כחזני מתא איתיביה [3]א"ארועה שהיה רועה והניח עדרו ובא לעיר בא זאב וטרף ובא ארי ודרס אין [4]אומדים אילו היה שם היה מציל אלא אומדין אותו אם יכול להציל חייב ואם לאו פטור מאי לאו דעל בעידנא דעיילי אינשי לא [5]דעל בעידנא דלא עיילי אינשי אי הכי אמאי פטור [6]תחילתו בפשיעה וסופו באונס חייב דשמע קל אריה ועל אי הכי אומדין אותו מאי הוה ליה למעבד [7]היה לו לקדם ברועים ובמקלות אי הכי מאי איריא שומר שכר [8]אפי' שומר חנם נמי דהא מר הוא דאמר שומר חנם שהיה לו לקדם ברועים ובמקלות ולא קידם חייב [9]שומר חנם בחנם [10]שומר שכר בשכר ועד כמה [11]עד כדי דמיהן והיכן מצינו בשומר שכר שחייב באונסין [12]דהדר שקיל דמיהן מבעל הבית א"ל רב פפא לאביי אי הכי מאי אהני ליה מינה נפקא מינה לכושרא דחיותא אי נמי לטרחא יתירתא רב חסדא ורבה בר רב הונא [13]לא סבירא להו הא דרבה דאמרי להכי יהבי לך אגרא לנטורי לי נטירותא יתירתא בר אדא סבולאה הוי קא מעבר חיותא אגמלא דנרש דחפה חדא לחברתה ושדיתה במיא אתא לקמיה דרב פפא חייביה אמר ליה מאי הוה לי למעבד א"ל [14]אבעי לך לעבורי חדא חדא א"ל ידעת ביה בבר אחתיך דמצי למעבר חדא חדא א"ל כבר צווחו קמאי דקמך ולא איכא דאשגח בהו איבו אפקיד כיתנא בי רוניא אזל שבו שמטיה מיניה לסוף הוכר הגנב אתא לקמיה דרב נחמן חייביה לימא פליגא דרב הונא בר אבין [15]דשלח רב הונא בר אבין [16]נגנבה באונס ואח"כ הוכר הגנב אם שומר חנם הוא רצה נשבע רצה עושה עמו דין אם שומר שכר הוא עושה

עמו דין ואינו נשבע אמר רבא [17]התם גברי דפרמוסקא הוו קיימי דאי רמא קלא הוו אתו ומצלין ליה: **מתני'** [18]זאב אחד אינו אונס שני זאבים אונס רבי יהודה אומר בשעת משלחת זאבים אף זאב אחד אונס [19]שני כלבים אינו אונס ידוע הבבלי אומר משום רבי מאיר מרוח אחת אינו אונס משתי רוחות אונס [20]הלסטים הרי זה אונס [21]הארי הדוב והנמר והברדלס והנחש הרי אלו אונס [22]אימתי בזמן שבאו מאליהן אבל הוליכן למקום גדודי חיה ולסטים אינו אונס [23]מתה כדרכה הרי זה אונס סגפה ומתה אינו אונס [24]עלתה לראשי צוקין ונפלה הרי זה אונס [25]העלה לראשי צוקין ונפלה ומתה אינו אונס: **גמ'** והתניא זאב אחד אונס אמר רב נחמן בר יצחק ההיא בשעת משלחת זאבים ורבי יהודה היא: הלסטים הרי זה אונס: אמאי לוקי גברא להדי גברא אמר רב [26]בלסטים מזויין איבעיא להו לסטים מזויין ורועה מזויין מהו מי אמרינן אוקי גברא להדי גברא או דלמא האי מסר נפשיה והאי לא מסר נפשיה [27]מסתברא דהאי מסר נפשיה והאי לא מסר נפשיה אמר ליה אביי לרבא אשכחיה רועה ואמר ליה גנבא סריא בדוכתא פלניא יתיבינן כך

עין משפט נר מצוה

קד א ב מיי' פ"ג מהל' שכירות הל' ח סמג עשין פט טוש"ע מ"מ סי' רלח סעיף יג וסי' שג סעיף י:
קה ג מיי' שם טוש"ע שם סי' שג סעיף ח:
קו ד ה ו מיי' שם הל' ו טוש"ע שם וסי' רלח סעיף ח:
קז ז ח מיי' שם סמג שם טוש"ע שם סי' שג סעיף ח:
קח ט י מיי' שם הל' ט טוש"ע שם סעיף יא:
קט כ מיי' פ"ח מהל' שאלה ופקדון הל' ו סמג עשין פח טוש"ע מ"מ סי' רלד סעיף ו:
קי ל [מיי' שם פ"ה הל"ג] טוש"ע מ"מ סי' רלח סעיף ח:
קיא מ נ מיי' פ"ג מהל' שכירות הל' ד סמג עשין פט טוש"ע מ"מ סי' שג סעיף ד:
קיב ס מיי' שם טוש"ע שם סעיף ג:
קיג ע פ מיי' שם טוש"ע שם סעיף ו:
קיד צ מיי' שם הל' ט טוש"ע שם סעיף יב:
קטו ק מיי' שם טוש"ע שם סעיף יג:
קטז ר מיי' שם טוש"ע שם סעיף יד:
קיז ש ת מיי' שם הל' ד טוש"ע שם סעיף ג:

תורה אור השלם

1 וְתִפֹּל שָׁבָא וְתִקָּחֵם וְאֵת הַנְּעָרִים הִכּוּ לְפִי חָרֶב וְאִמְּלָטָה רַק אֲנִי לְבַדִּי לְהַגִּיד לָךְ:
איוב א טו
2 הָיִיתִי בַיּוֹם אֲכָלַנִי חֹרֶב וְקֶרַח בַּלָּיְלָה וְנִדַּד שְׁנָתִי מֵעֵינָי: בראשית לא מ

מסורת הש"ס

(א) לעיל מא. [ע"ש] לקמן קו., ב) [ע"ל תוספות כריתות וכ"ה בכ"יי ורל"ש], ג) [לעיל לו: וש"נ], ד) [נ"ק נח.], ה) שם קח:, ו) לעיל לו., ז) תוס לפטור כל"ל. רש"ל.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה הא נטר וכו' ואין זה אביה:

גליון הש"ס

גמ' דהדר שקיל דמיהן. עיין כ"ק דף נח ע"א תוס' ד"ה א"ר: **בשבנה** האי הרוב. עי' לקמן דף ק"ו ע"א תוס' ד"ה מתיב:

מוסף רש"י

בא זאב וטרף ובא ארי ודרס. זאב טורף, טשא הטרף לאחרו, אבי אינו טורפה אלא דורסה ממקומה ואוכלה (לעיל מא.). **נגנבה באונס.** בלסטים מזוין, דשומר שכר פטור כו, ואח"כ הוכר הגנב. ויכול לכופו ולהציאנו מידו (ב"מ קח:). **רצה נשבע.** והבעלים יפרעו מן הגנב, **רצה עושה עמו דין.** משלם לבעלים והוא יפרע מן הגנב (שם). **אם** שומר שכר הוא. אע"ג דפטור בלסטים מזוין, הכא הואיל והוכר הגנב ולא יפסיד כלום, עליו לטרוח אחריה, לפיכך הוא יטלם לבעלים ויחזור ויפרע מן הגנב (שם). עושה עמו דין. יטלם, דמצוה עליו לחזר אחר האבידה (שם). **העלה לראשי צוקין.** שומר שהעלה לראשי הרים חדים ומשופעים, ונפלה ומתה אינו אונס. אלא פשיעה, דדרכה ליפול (לעיל לז:).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com